

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyň JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: X
bytem X
proti

žalovanému: **Úřad pro ochranu osobních údajů**
sídlem Pplk. Sochora 27, 170 00, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí správní orgánu ze dne 16. 6. 2021 č.j. UOOU-02596/21-2

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí Úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 16. 6. 2021, č.j. UOOU-02596/21-2, kterým žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Kanceláře prezidenta republiky ze dne 24. 5. 2021, č.j. KPR 2381/2021.

Shodu s prvopisem potvrzuje X

Prvostupňovým rozhodnutím byly požadované informace na otázku žadatele (žalobce) „Kdy začnete realizovat státnická opatření k tomu, aby se zastavil růst státního dluhu?“ a „Co konkrétně děláte již nyní pro to, aby začal státní dluh klesat?“ poskytnuty, avšak odpověď otázku „Kdy bude státní dluh splacen?“ odmítl správní orgán 1. stupně s odkazem na § 2 odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“) poskytnout.

2. Z předloženého správního spisu bylo zjištěno, že dne 8. 5. 2021 podal žalobce k prvostupňovému správnímu orgánu žádost (dále též „žádost“), již se domáhal poskytnutí následujících informací po prezidentu České republiky:
 1. „Kdy začnete realizovat státnická opatření k tomu, aby se zastavil růst státního dluhu?“
 2. „Co konkrétně děláte již nyní pro to, aby začal státní dluh klesat?“
 3. „Kdy bude státní dluh splacen?“
4. Správní orgán 1. stupně částečně vyhověl žádosti žalobce, když rozhodnutím ze dne 24. 5. 2021 poskytl informace k otázkám 1 a 2 žádosti rozhodnutím ze dne 24. 5. 2021, č.j. KPR 2381/2021. Samostatným rozhodnutím ze dne 24. 5. 2021, č.j. KPR 2381/2021 správní orgán 1. stupně rozhodl o odmítnutí poskytnutí informace týkající se otázky 3 s odůvodněním, že proces splacení státního dluhu je závislý na předem neodhadnutelných vlivech, týkajících se vývoje stavu ekonomiky a společnosti jako celku, a požadovaná informace je typickým dotazem na názor, na který se dle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím povinnost dle tohoto zákona nevztahuje.
5. Žalobce podal proti prvostupňovému rozhodnutí včasné odvolání, ve kterém uvedl, že neposkytnutí informací a související úřední vymlouvání vypadá navenek tak, že současný demokratický režim namísto řešení problémů, stejně jako bývalý totalitní režim, problémy zcela zásadního charakteru v podobě bilionových dluhů pro budoucí generaci vytváří, a namísto aktivního hledání a nalézání řešení se čeká na to, až systém jednou narazí a padne. Žalobce dále v odvolání uvedl, že prezident republiky má vykonávat svou funkci odpovědně, a požadované informace jako odpovědnému politikovi a státníkovi mu nebude činit žádné obtíže odpovědět. Žalobce dále vyjádřil přesvědčení, že prezident republiky a jemu podřízení mají vnímat státní dluh jako zásadní problém, a ne podporovat systém, kdy jeden vrcholový státní úředník – ústavní činitel se schovává za jiné podřízené státní úředníky, kteří v pracovní době vymýšlejí výmluvy, proč něco nejde, místo aby hledali řešení. Žalobce je pak přesvědčený, že prvostupňový orgán při výkladu zákona o svobodném přístupu k informacím pochybil a odkázal na nálezy Ústavního soudu (nález 294/2010 Sb., 123/2010 Sb. a III. ÚS 298/12).
6. Žalovaný rozhodl o odvolání žalobce tak, že odvolání zamítl a rozhodnutí prvostupňového správního orgánu potvrdil.

Napadené rozhodnutí

7. Žalovaný zopakoval shora uvedené skutkové okolnosti a dále uvedl, že i přes velmi krátké odůvodnění prvostupňového rozhodnutí toto odůvodnění zcela vyčerpává žádost v plném rozsahu, neboť již jen na základě textu žádosti (konkrétně otázky 3) lze dojít k závěru, že směřuje jednoznačně do budoucna, tedy k zaujetí stanoviska v přesně specifikované věci.

Odůvodnění tak není vstřícné k žadateli nicméně plně přezkoumatelné odvolacím orgánem. Žalovaný pak dospěl k závěru, že se v případě žádosti jedná o dotaz na názor, na jehož zodpovězení se informační povinnost § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím nevztahuje, a bylo tedy zcela namístě žádost o poskytnutí dotčené informace odmítnout, a to právě s odkazem na § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Dané ostatně žalobce v odvolání uvedl sám, pokud v odvolání uvedl, že prezident republiky musí mít v této věci „jasný názor“ a že nosičem informace ve smyslu 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím je „mysl prezidenta republiky“. Nakonec žalovaný uvedl, že prezident republiky je sice povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím, nicméně v případě žádosti o poskytnutí informace nerozhoduje přímo prezident republiky, nýbrž je k tomu povolána jeho Kancelář, jako servisní organizace.

Žaloba

8. Žalobce v žalobě namítl, že se žalovaný nevypořádal s tím, že není důvod pro omezení práva na informace ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod a napadené rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního. Žalobce má za to, že ústavně-konformním výkladem čl. 17 odst. 4 LZPS lze ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím překonat, neboť nezodpovězení vznesené žádosti o informace není nezbytné pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnost. Žalobce dále uvedl, že názor je druhem informace. Povinný subjekt, resp. prezident ČR musí mít z titulu manažerské funkce vrcholového politika a hlavy státu jasno (měl by mít jasno), jak odpovědět na předloženou žádost, a nemusí vytvářet žádnou novou informaci, neboť požadovaná informace je ze své povahy informací, kterou musí manažer povinného subjektu při výkonu své funkce disponovat. Povinný subjekt musí poskytovat informace, které má reálně k dispozici, ale rovněž informace, které nemá, ale které má na základě povinnosti stanovené právním předpisem mít. Žalobce má tak za to, že nosičem informace je „mysl prezidenta“, který musí mít na tuto problematiku jako manažer jasný názor. Žalobce pokládá ust. § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím za hloupé a protiústavní, protože brání smysluplné spolupráci právního státu se svým vzdělaným občanem. Žalobce dále uvedl, že nepožaduje žádnou právní analýzu, hodnocení či zpracování smluv a podání.

Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný v reakci na žalobu uvedl, že účel § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím je bránit povinné subjekty před tím, aby byly na základě žádostí o informace povinny zaujímat stanoviska k blíže specifikované věci, vysvětlovat výstupy ze své činnosti, provádět právní výklady, vytvářet či obstarávat nové informace, jimiž nedisponují a nejsou povinny disponovat, přičemž jde o významné ustanovení, které brání nepřiměřené zátěži povinných subjektů jakými „úkolováním“ ze strany žadatelů pod označením žádosti o informace. Žalobcem požadovaná informace se týká budoucích účinků řady ekonomických a sociálních jevů, a na to navazujícího řetězce politických rozhodnutí, jež dosud nebyla učiněna, a které nejsou v dispozici žádného z povinných subjektů. Příjmová a výdajová stránka státního rozpočtu a kumulovaný deficit státního rozpočtu nepodléhá toliko

politické diskreci ve smyslu jednorázových politických rozhodnutí, ale odvíjí se od celé řady dalších aspektů ekonomické a společenské reality. Těmito ekonomickými jevy jsou pak politická rozhodnutí do značné míry ovlivněna. Výhledy ani predikce, z nichž příprava státního rozpočtu vychází, nepracuje s paradigmatickým „data splacení státního dluhu“, nýbrž s odhadem vývoje řady různých ukazatelů v různých časových horizontech. Uchopit žalobcovu žádost lze tak toliko v rovině názorů, osobních přání, požadavků vůči vládě či politických slibů, nikoliv v rovině objektivní reality dle zákona o svobodném přístupu k informacím.

10. Žalovaný dále uvedl, že ze žádného právního předpisu neplyne pro prezidenta republiky povinnost požadovanou informací disponovat či ji na základě žádosti o poskytnutí informace nově vytvářet. Posláním prezidenta republiky je výkon pravomocí svěřených mu ústavou ČR, přičemž poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím lze podřadit mezi činnosti, které za něj vykonává jeho kancelář, a prezident nemusí tyto činnosti vykonávat osobně. Žádost žalobce pak nebyla odmítnuta s pouhým odkazem na konkrétní ustanovení a sdělení, že se jedná o názor, ale blíže žalobci ozřejmil, v čem spočívá komplikovanost vzneseného dotazu.
11. K námitce žalobce, že ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím je hloupé a protiústavní, žalovaný uvedl, že otázku ústavnosti měl Ústavní soud již několikrát možnost zpochybnit, avšak dosud tak neučinil. Základním smyslem zákona o svobodném přístupu k informacím je zajištění práva veřejnosti na přístup k informacím z veřejného sektoru a k tomu odpovídající povinnost tzv. povinných subjektů poskytovat informace ze své působnosti (činnosti). Tato povinnost má s ohledem na svůj ústavní účel i konkrétní zákonný obsah, přičemž ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud chrání povinné subjekty před tím, aby účelově „na objednávku“ vytvářely a následně poskytovaly informace nad rámec svých zákonem stanovených povinností, tento účel nijak nezpochybňuje.
12. Vzhledem ke skutečnosti, že žádost o poskytnutí informace „Kdy bude státní dluh splacen“ se objektivně vymyká zákonu o svobodném přístupu k informacím a zároveň čl. 17 LZPS, nebyl dán důvod pro provedení testu proporcionality dle kritérií navržených žalobcem. Nakonec žalovaný dodal, že nelze přehlédnout, že ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím úzce souvisí s vymezením samotného pojmu informace dle § 3 odst. 3 stejného zákona. Musí se tak jednat o informaci, která skutečně existuje, je zaznamenána a je k dispozici povinného subjektu, nemůže se však jednat o jakýkoliv myslitelný údaj, který bude např. teprve zaznamenáván. Žalobce sám uvedl, že nosičem informace je „mysl prezidenta“, tudíž vybočuje mimo zákonnou definici informace, která staví na jejím objektivním zachycení, jež bude z daného nosiče opakovaně seznatelná dalším osobám.

Posouzení věci Městským soudem v Praze

13. Městský soud v Praze na základě žaloby v rozsahu žalobních bodů, kterým je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání

předcházel, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při přezkoumání tohoto rozhodnutí městský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (srov. ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.). Vady, k nimž by byl povinen přihlídnout z moci úřední, soud neshledal.

14. Soud o žalobě v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť ani jeden z účastníků s tímto postupem po poučení soudem nevyslovil nesouhlas.
15. Soud se prvotně zabýval námitkou žalobce o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného pro nevypořádání se s tím, že není důvod pro omezení práva na informace ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod.
16. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu spočívá v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí. Jako nepřezkoumatelné rozhodnutí pro nesrozumitelnost lze shledat takové rozhodnutí, ze kterého nelze seznat, jak správní orgán vůbec rozhodl, což může být založeno absencí výroku rozhodnutí, nedostatky jazykového vyjádření výroku nebo vnitřní rozporností. Takové nedostatky musí zabraňovat porozumění výroku, tj. zabraňovat zjištění, jak správní orgán rozhodl (*Kühn, Zdeněk; Kocourek, Tomáš; aj. Soudní řád správní: Komentář, Praha, 2019, systém ASPI. ISSN: 1226-517X*). Dalším případem nepřezkoumatelnosti rozhodnutí může být výrok správního orgánu, který nemá oporu v zákoně (*viz rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2003, č.j. 7 A 181/2000-29*). Nesrozumitelnost rozhodnutí lze dále spatřovat v případě nesrozumitelnosti odůvodnění rozhodnutí, pokud odůvodnění nedává smysl, který by svědčil o skutkových a právních důvodech, jež správní orgán vedly k vydání rozhodnutí (*viz rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2003, č.j. 7 A 547/2022-24*), nebo v případě rozporu výroku s odůvodněním (*viz rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2003, č.j. 2 Ads 33/2003-78*). Pro nedostatek důvodů je rozhodnutí nepřezkoumatelné zejména pro nedostatek důvodů skutkových (*Kühn, Zdeněk; Kocourek, Tomáš; aj. Soudní řád správní: Komentář, Praha, 2019, systém ASPI. ISSN: 2336-517X*), tj. v případě, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti, které v řízení nebyly zjišťovány, případně byly zjištěny v rozporu se zákonem, nebo v případě, kdy není seznatelné, jestli vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (*viz rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, sp. zn. 2 Ads 58/2003-75*). Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí také může plynout z nedostatečného vypořádání námitek, vyjádření a návrhů účastníků řízení, tedy i z toho, že se odvolací orgán nevypořádal se všemi odvolacími námitkami (*viz např. rozsudky NSS 3 as 51/2007-84 a 8 Afs 66/2008-71*).
17. V daném případě Městský soud neshledal rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelným, neboť kritéria přezkoumatelnosti rozhodnutí splňuje. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o dostatek relevantních důvodů, je zřejmé proč žalovaný rozhodl tak, jak uvedl ve výroku rozhodnutí, a dostatečně jsou uvedeny i postoje k námitkám žalobce. Úkolem správního orgánu totiž není vyvrátit každý jednotlivý argument, který byl odvolatelem vymezen na podporu jeho odvolacích námitek, pokud odůvodnění napadeného rozhodnutí reaguje na obsah a smysl odvolacích námitek a argumentuje tak, že z hlediska pravidel logického uvažování námitky odvolatele vyvrátí. Dané dle názoru Městského soudu napadené rozhodnutí splňuje. Rozhodnutí žalovaného tedy netrpí žádnými vadami, které by měly vliv na jeho přezkoumatelnost dle ust. 76 odst. 1 s. ř. s. a které by měly vést k jeho zrušení.

18. Dalšími námitkami žalobce v žalobě bylo, že názor je taktéž zdrojem informace a že se ústavně-konformním výkladem čl. 17 odst. 4 LZPS dá překonat ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Vzhledem k provázanosti námitek a jejich zdůvodnění Městským soudem se jimi soud zabýval níže společně.
19. Právo na informace je garantováno každému na základě čl. 17 LZPS. Provádění tohoto základního práva zabezpečuje zákon o svobodném přístupu k informacím, jenž je vystavěn na principu obecné povinnosti poskytovat veškeré informace týkající se působnosti povinných subjektů s taxativně vymezenými výlukami z této povinnosti.
20. Dle Nejvyššího správního soudu „je smyslem práva na informace kontrola činnosti veřejné správy, mj. též kontrola vynakládání veřejných prostředků a hospodaření s veřejným majetkem“ (NSS 1 As 17/2008–67, Sb. NSS č. 1627/2008) a „poskytování informací o činnosti orgánů veřejné moci je v našem civilizačním prostoru obecným standardem demokratických právních států, který logicky vyžaduje jisté finanční zatížení orgánů veřejné správy“ (NSS 6 As 79/2006–58, Sb. NSS č. 1342/2007), jakož i to, že „povinný subjekt není oprávněn jakkoli zkoumat a zabývat se otázkou účelnosti a důvodnosti žadatelovy žádosti či jeho motivy“ (NSS 6 As 79/2006–58, Sb. NSS č. 1342/2007).
21. Nejvyšší správní soud již ve své rané judikatuře v rozsudku ze dne 10. 10. 2003, č. j. [5 A 119/2001-38](#), stanovil rámec pro interpretaci jednotlivých ustanovení [informačního zákona](#): „Tím, že je zákon o svobodném přístupu k informacím realizací čl. 17 odst. 5 LPS, musí totiž jeho výklad v zájmu ústavní konformity podléhat všem zásadám, kterými se řídí obecně výklad ústavně chráněných základních práv. Je proto nutno zvolit takový výklad pojmu „informace“, který ve svých důsledcích fakticky nezužuje rozsah ústavně zaručených práv, protože v opačném případě by se orgán aplikující právo dostal do rozporu jednak s obecnou zásadou výkladu ve prospěch práv a svobod a jednak do rozporu s příkazem šetrnosti smyslu práv a nezneužívání možných omezení, který je obsažen v čl. 4 odst. 4 LPS.“
22. Podle čl. 17 odst. 4 LZPS lze „svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.“
23. Podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím „se povinnost poskytovat informace netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací“.
24. Pod pojem „dotaz na názor“ nelze podřadit žádost o poskytnutí informace jen proto, že jejím obsahem je subjektivní názor povinného subjektu na určitou otázku, problematiku, situaci. Do důsledku vzato by totiž pod tento pojem musela být subsumována většina výstupů činnosti povinných subjektů, neboť téměř každá lidská činnost (procesy uvnitř veřejné správy či jiných subjektů nevylímaje) je ovládána subjektivním prvkem v podobě nějakého podezření, pochybnosti, domněnky, názoru, či dokonce přesvědčení. Rovněž formalizovaná rozhodnutí, která představují základní formu činnosti správních orgánů, jsou založena na určitém názoru rozhodujícího orgánu. Je přitom nerozhodné, do jaké míry je požadovaná informace závazná, a to ať již pro služebně podřízené osoby či instančně podřízené správní orgány, nebo pro adresáty veřejné správy. Stejně tak není rozhodné, zda

se jedná o názor oficiální, vyjádřený (resp. schválený) představenými osobami povinného subjektu, či o názor zaujatý úředními osobami, které se dané problematice věnují, aniž by měl „punc“ názoru oficiálního. Podstatné je, že názor byl utvořen a vyjádřen při výkonu působnosti povinného subjektu (§ 2 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím).

25. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že výluka z práva na informace obsažená v § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím se týká pouze těch názorů povinného subjektu, které dosud nebyly formálně zaujaty. Slovem formálně přitom není myšlen žádný formalizovaný postup utváření názoru uvnitř povinného subjektu, nýbrž zachycení názoru (tedy informace) na jakýkoliv nosič. Nedopadá tak na případy, kdy názory povinného subjektu byly zachyceny např. na list papíru, v elektronickém dokumentu atp. (viz. rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 4 As 37/2011-93).
26. Jak dotaz na názor, tak na budoucí rozhodnutí v sobě zahrnuje požadavek na utvoření (a následné sdělení) příslušného názoru či budoucího rozhodnutí, tj. požadavek na vytvoření nové informace. Ve všech těchto případech tedy nastává specifická situace, v níž žadatel požaduje určitou informaci, která se sice pojmově vztahuje k působnosti povinného subjektu, avšak v okamžiku podání žádosti neexistuje, resp. neexistuje v žadatelem poptávaném stavu, a žadatel se výslovně nebo implicitně domáhá jejího vytvoření [pokud by z obsahu žádosti vyplývalo, že informace v době podání žádosti měla dle mínění žadatele existovat, např. názor již měl být v minulosti utvořen a zaznamenán, pak žádost nebude možné podřadit pod § 2 odst. 4 – srov. dále a též rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 28/2010-86 – č. 2128/2010 Sb. NSS) a č. j. 1 As 107/2011-70 – č. 2493/2012 Sb. NSS). Požadavek žadatele ve smyslu § 2 odst. 4 tedy směřuje do budoucnosti a z jistého hlediska se tak dostává mimo režim.
27. Z hlediska hmotněprávního pak může být žádost o informaci odmítnuta, jsou-li splněny dvě podmínky: požadovaná informace u povinného subjektu neexistuje (nebyla vytvořena, resp. zaznamenána ve smyslu § 3 odst. 3, případně v době podání žádosti u povinného subjektu již „neexistuje“) a současně povinný subjekt nemá zákonnou povinnost danou informací disponovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 115/2014-29 nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 55/2014-33), přičemž ta může být dána nejen výslovně, ale může též nepřímo vyplývat z jiných právních povinností (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 141/2011-67 – č. 2635/2012 Sb. NSS).
28. Důvodová zpráva k zákonu č. 61/2006 Sb. (sněmovní tisk č. 991 IV. volebního období Poslanecké sněmovny) v souvislosti s § 2 odst. 4 uvádí: „*Povinný subjekt je povinen poskytovat pouze ty informace, které se vztahují k jeho působnosti, a které má nebo by měl mít k dispozici. Naopak režim SvInf nestanovuje povinnost nové informace vytvářet či vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice. Toto ustanovení nemá v žádném případě sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, má pouze zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona – zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení či zpracování smluv a podání – k vypracovávání takových materiálů nemůže být povinný subjekt nucen na základě své informační povinnosti, neboť taková úprava by byla zcela proti původnímu smyslu tohoto institutu. Pokud má být taková povinnost stanovena, musí tak učinit zvláštní zákon samostatnou úpravou (např. § 139 zákona č. 500/2004 Sb.).*“ To opakovaně potvrzují i správní soudy, když konstatují, že účelem této výlučky je určitá míra ochrany

povinného subjektu před nutností vytvářet nové informace jen pro účely zpracování odpovědi na žádost (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 37/2011-93, bod 19 či č. j. 8 As 9/2013-30). Nejvyšší správní soud takto koncipovanou výlukou z práva na informace hodnotil i z hlediska jejího souladu s ústavním pořádkem, tj. zda „obstojí“ v porovnání s podmínkami omezení práva na informace, stanovenými v čl. 17 odst. 4 LPS, rozpor však neshledal (srov. bod 14 rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 141/2011-67 – č. 2635/2012 Sb. NSS).

29. Lze tedy shrnout, že podobně jako v případě vytváření nových informací nemá povinný subjekt ani povinnost sdělovat žadatelům své názory na konkrétní záležitosti. I zde je ovšem nutné rozlišovat dvě situace – na jedné straně žádost o sdělení názoru na určitou záležitost, který povinný subjekt má dle požadavku teprve zaujmout, a na straně druhé žádost o poskytnutí informace o názoru (stanovisku), které povinný subjekt jako svůj názor již zaujal (resp. podle tvrzení žadatele tak učinil) a ve smyslu § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím zaznamenal. Pouze v prvním případě se totiž bude jednat o situaci předvídanou § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím, zatímco v případě druhém bude žádost směřovat k poskytnutí již existující a tedy obecně vydatelné informace.
30. Jestliže se žadatel domáhá stanoviska, které již bylo (dle tvrzení žadatele) zaujato, a pokud povinný subjekt toto stanovisko skutečně zaujal a zaznamenal, pak přestože se jedná o jeho názor na určitou záležitost, nebude možné uplatnit § 2 odst. 4 a zaujaté stanovisko bude třeba poskytnout. Naopak pokud vyžádané stanovisko dosud zaujato nebylo (tedy informace nevznikla), avšak žadatel se domnívá, že ano, směřuje žádost k poskytnutí neexistující informace a žádost bude třeba z tohoto důvodu odmítnout. Pokud však žadatel požaduje, aby takové stanovisko bylo k podané žádosti teprve zaujato, pak se skutečně jedná o dotaz na názor a žádost bude vyřizována dle § 2 odst. 4. Nejvyšší správní soud zde současně zdůraznil, že je nerozhodné, do jaké míry je požadovaná informace závazná, a to ať již pro služebně podřízené osoby či instančně podřízené správní orgány, nebo pro adresáty veřejné správy. Stejně tak není rozhodné, zda se jedná o názor oficiální, vyjádřený (resp. schválený) představenými osobami povinného subjektu, či o názor zaujatý úředními osobami, které se dané problematice věnují, aniž by měl „punc“ názoru oficiálního (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č.j. 3 As 55/2014 – 33).
31. Informační povinnost nastává pouze v případě informací reálně existujících. Oproti obecnému vnímání pojmu informace je tedy zákonné (zákon o svobodném přístupu k informacím) pojetí užší, neboť se vztahuje pouze na takovou informaci, která skutečně existuje, je zaznamenána a je v dispozici povinného subjektu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 As 251/2016 – 26).
32. Soud tedy dává zapravdu žalobci, že názor může být zdrojem informace, nicméně může tomu být jen určitých případech, kdy povinný subjekt svůj určitý názor či stanovisko již zaujal.
33. V řešeném případě žalobce požadoval po prezidentu republiky informaci „Kdy bude státní dluh splacen?“ s odůvodněním, že tato informace, resp. prezidentův názor na položenou otázku ohledně splacení státního dluhu, se nachází na nosiči informací, kterým měla být

„mysl prezidenta“. Soud se proto dále zabýval otázkou, zda se „mysl prezidenta“ dá považovat na nosič informace ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím.

34. Dle § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím se *„informací pro účely tohoto zákona rozumí jakýkoliv obsah nebo jeho část v jakékoliv podobě, zaznamenaný na jakémkoliv nosiči, zejména obsah písemného záznamu na listině, záznamu uloženého v elektronické podobě nebo záznamu zvukového, obrazového nebo audiovizuálního.“*
35. Z citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že informací dle zákona o svobodném přístupu k informacím se rozumí pouze informace, která je zaznamenána na nosiči. Soud si je vědom toho, že k pojem „nosič“ nelze vykládat zcela formalisticky, neboť jak uvedl Nejvyšší správní soud, *„informace o tom, co se událo na jednání mezi pracovníky žalovaného (městský úřad) a krajského úřadu (pokud takové jednání proběhlo), se nachází v paměti těchto pracovníků (a dá se z nich ‚vydobýt‘ tím, že uvedené osoby sdělí, co se na jednání událo, tomu, kdo bude vyřizovat žádost o informaci) nebo byla (možná) zaznamenána ve formálních či neformálních záznamech z jednání (zápisu, poznámkách apod.). Rozhodně tedy nelze bez důkladného prověření skutkového stavu říci, že uvedená informace neexistuje, a tedy nemůže být poskytnuta“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č.j. 2 As 26/2019-36).
36. Soud však nesdílí názor žalobce, že nosičem informace (za předpokladu, že názor již prezident republiky zaujal, a názor by tedy byl informací) má být „mysl prezidenta“, neboť v uvedeném judikátu se sice informace nacházela v paměti pracovníků, nicméně se jednalo o informaci na určitou událost, které byli pracovníci svědky, přičemž tato informace byla do jisté míry neměnná, tj. nebyla závislá na řadě ekonomických, politických a společenských rozhodnutích třetích osob či institucí, jako by to bylo v řešeném případě při poskytování informace na otázku, „Kdy bude státní dluh splacen?“.
37. V řešeném případě tak soud dospěl k závěru, že se v daném případě při žádosti o informaci „Kdy bude státní dluh splacen?“ vůbec nejedná o informaci dle zákona o svobodném přístupu k informacím, neboť ta nebyla zaznamenána v souladu s § 3 odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím.

Závěr a náklady řízení

38. Protože soud neposoudil žádnou ze shora uvedených námitek za důvodnou, žalobu podle ustanovení § 78 odst. 7 s.ř.s., zamítl.
39. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalovanému pak v řízení o žalobě nevznikly žádné účelné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 30. března 2023

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu